

Forsyningstilsynet

Kommunale affaldsgebyrer 2019-2025

Rapport

Oktober 2025

Forsyningstilsynet
Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Tlf. 41 71 54 00
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Indhold

Sammenfatning	3
Indledning.....	5
De kommunale affaldsgebyrer.....	5
Kontering af indtægter og udgifter	5
Regulering der påvirker affaldsgebyrerne.....	6
Økonomisk udvikling på det kommunale affaldsområde.....	8
Affaldsgebyrer for husholdninger.....	8
Udvikling i totale udgifter på affaldsområdet.....	9
Udgifter til affaldshåndtering pr. bolig	10
Bilag 1 Metodebeskrivelse.....	13

Sammenfatning

Formålet med rapporten er at analysere udviklingen i de kommunale affaldsgebyrer. Der er indhentet data for kommunernes affaldsgebyrer fra 2019 til 2025 samt kommunernes budget- og regnskabstal fra 2019 til 2024.

Kommunernes gennemsnitlige affaldsgebyr er steget med 1.339 kr. (50 pct.) for en havebolig og 1.141 kr. (60 pct.) for en etagebolig fra 2019 til 2025. Stigningen var højest fra 2022 til 2023, hvorefter den er aftaget.

95 af kommunerne havde pr. 31. december 2024 udrullet alle de 10 affaldsfraktioner for haveboliger ifølge Miljøstyrelsens nye kortlægning af de kommunale ordninger. Tilsvarende havde 92 af kommunerne udrullet de 10 fraktioner for etageboliger. Ved udgangen af 2025 forventes alle bortset fra én enkelt kommune at have udrullet de 10 fraktioner for både have- og etageboliger. Den udestående kommune planlægger at udrulle de resterende fraktioner i løbet af 2026.

Kommunernes samlede udgifter til affaldshåndtering har været stigende i perioden 2019 til 2024. Stigningen var særlig markant mellem 2021 og 2023, hvorefter den er aftaget. Tendensen er i overensstemmelse med udviklingen for affaldsgebyrerne.

Den største stigning i kommunernes regnskabsførte udgifter ses for kontoplanens genanvendelige fraktioner sammenlignet med udgifter til administration, restaffald, storskrald og haveaffald, farligt affald og tekstil samt genbrugspladser.

Sammenligning af kommunernes affaldsgebyrer på tværs og over tid kan kun gøres med væsentlige forbehold. Dette skyldes bl.a., at kommunernes individuelle organisering af affaldshåndteringen og valg af service- og miljøparametre kan have indflydelse på den enkelte kommunes affaldsgebyrer. Desuden kan strukturelle forhold, som den enkelte kommune ikke kan påvirke, have betydning for affaldshåndteringsopgaven, f.eks. antal husstande, geografi og boligsammensætning. Derudover giver de gældende regler for fastsættelse af affaldsgebyrer anledning til forskelligartet praksis i kommunerne. Det gælder f.eks. i forhold til definitionen af en affaldsordning samt valg af gebyrstruktur og regnskabspraksis. Dertil kommer delvise, manglende eller fejlbehæftede konteringer i de indhentede kommunale budget- og regnskabsdata.

Udrulningen af de 10 fraktioner har været sammenfaldende med stigningen i husholdningernes affaldsgebyrer. På baggrund af rapportens datagrundlag er det dog ikke muligt at konkludere noget entydigt og endegyldigt om årsagen til den gennemsnitlige stigning i affaldsgebyrerne, herunder den konkrete effekt som udrulningen af de 10 affaldsfraktioner har haft.

Boks 1 Hovedkonklusioner

- Det gennemsnitlige affaldsgebyr for en havebolig i 2025 er 4.036 kr. svarende til en stigning på 50 pct. siden 2019. Stigningen i gebyret er aftaget mellem 2023 og 2025 og særligt mellem 2024 og 2025.
- Det gennemsnitlige affaldsgebyr for en etagebolig i 2025 er 3.050 kr. svarende til en stigning på 60 pct. siden 2019. Stigningen i gebyret er aftaget mellem 2023 og 2025 og særligt mellem 2024 og 2025.
- Kommunernes samlede udgifter til affaldshåndtering har været stigende i perioden 2019 til 2024. Stigningen var særlig markant fra 2021 til 2023, hvorefter stigningen aftog fra 2023 til 2024 og særligt videre frem til 2025. Tendensen er i overensstemmelse med udviklingen i affaldsgebyrerne.
- 92 ud af 98 kommuner har udrullet alle de 10 husstands-nære affaldsfraktioner (rest- og madaffald, papir, pap, glas, metal, plast, mad- og drikkekartoner, farligt affald og tekstiler) pr. 31. december 2024 ifølge Miljøstyrelsens kortlægning.
- De kommunale udgifter til affaldshåndtering er steget mest for kontoplanens genanvendelige fraktioner sammenlignet med udgifter til administration, restaffald, storskrald og haveaffald, farligt affald og tekstil samt genbrugspladser.
- Udrulningen af de 10 affaldsfraktioner er sammenfaldende med stigningen i kommunernes udgifter til affaldshåndtering og den dertilhørende stigning i affaldsgebyrerne.
- Den aftagende stigning i affaldsgebyrerne de seneste år er sammenfaldende med, at den husstands-nære kildesortering efterhånden er fuldt udrullet. Andre forhold, bl.a. vedrørende moms og producentgebyrer, løbende tilpasninger i miljø- og serviceparametre, regnskabspraksis og omkostningsudvikling, kan dog også have bidraget til den aftagende stigning.
- Det er på baggrund af rapportens datagrundlag ikke muligt at konkludere noget entydigt og endegyldigt om årsagerne til udviklingen i de kommunale affaldsgebyrer og udgifterne til affaldshåndtering.

Indledning

Det kommunale affaldsområde er under forandring. Dette er bl.a. en konsekvens af den gradvise implementering af aftalen om *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* af 16. juni 2020, den opfølgende aftale om *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* af 30. august 2022 samt EU-retlig regulering, f.eks. det udvidede producentansvar for emballage.

Forsyningstilsynet har fået til opgave årligt at overvåge og analysere udviklingen i de kommunale affaldsgebyrer, jf. affaldsaktørbekendtgørelsen § 61. Den første monitoreringsrapport blev udarbejdet af Energistyrelsen i 2023. Forsyningstilsynet overtog herefter opgaven og udgav den første rapport i 2024.

De kommunale affaldsgebyrer

Kommunerne er ansvarlige for planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger og genbrugspladser, som er tilgængelige for husholdninger i kommunen. Affaldsordningerne for husholdningerne er finansieret gennem husholdningernes affaldsgebyrer.

Området for kommunal affaldshåndtering er underlagt hvile-i-sig-selv princippet. Princippet betyder, at de faktiske udgifter for hver affaldsordning skal balancere med indtægterne fra husholdningernes affaldsgebyrer. Der vil uundgåeligt opstå forskelle mellem indtægter og faktiske udgifter, fordi de kommunale affaldsgebyrer skal fastsættes inden året starter, mens de faktiske udgifter opgøres historisk. Disse forskelle skal udlignes over den følgende årrække som en over- eller underdækning. En overdækning skyldes, at husholdningerne er blevet opkrævet et for højt gebyr ift. de udgifter, der var til affaldshåndtering i det pågældende år. Det overskydende beløb skal derfor "tilbage" til borgerne gennem et lavere gebyr de følgende år. En underdækning derimod er en for lav opkrævning, som således skal opkræves "ekstra" de følgende år.

Kontering af indtægter og udgifter

Kommunerne skal kontere indtægter og udgifter ved budgetplanlægning og regnskabsføring i det kommunale budget- og regnskabssystem, jf. Bilag 1.1. Budget- og regnskabssystemet undergår jævnligt ændringer, som kan have betydning for sammenligneligheden af data bagudrettet. Det kan bl.a. være tilføjelser, fjernelser eller præciseringer ift., hvad der skal konteres på en pågældende funktion.

Reglerne, der ligger til grund for kommunernes opgørelse af gebyrer på affaldsområdet, giver anledning til forskelligartet regnskabspraksis i kommunerne. Dette gør sig gældende både imellem kommuner, der har organiseret deres affaldsaktiviteter på sammenlignelig vis og imellem kommuner, der har valgt at organisere sig forskelligt, f.eks. inden for forvaltningen i § 60 selskaber eller i kapital-selskaber. Der er pt. ikke et tilstrækkeligt grundlag for at sikre ensartethed i de kommunale affaldsgeby-

rer, jf. projektet 'Kommunale affaldsgebyrer – Hvordan sikres gennemsigtighed, ensartethed og omkostningsægthed', som Forsyningstilsynet færdiggjorde i 2024¹. Nærværende rapport er således udarbejdet på et grundlag, som er præget af en uensartet opgørelse af kommunernes udgifter til affaldshåndtering.

Regulering der påvirker affaldsgebyrerne

Lovgivning på affaldsområdet gennemgår i disse tider både større og mindre ændringer. Nogle tiltag fører til en stigning i affaldsgebyrerne, og omvendt kan andre tiltag føre til lavere affaldsgebyrer. Følgende er eksempler på tiltag, der potentielt har påvirket eller kan påvirke husholdningernes affaldsgebyrer.

Udrulning af de 10 husholdningsnære affaldsfraktioner

I forlængelse af Klimaplanen fra 2020 blev kommunerne i 2021 forpligtet til at etablere henteordninger for de 10 affaldsfraktioner: Rest- og madaffald, papir, pap, glas, metal, plast, mad- og drikkekartoner, farligt affald og tekstiler, jf. Kapitel 6 i Affaldsbekendtgørelsen. De nye ordninger skulle være implementeret senest d. 1. juli 2021 og for tekstiler senest d. 1. januar 2022. Størstedelen af kommunerne blev dog givet dispensation fra datokravet, bl.a. som følge af vanskeligheder med at anskaffe det nødvendige materiel².

Pr. 31. december 2024 havde 95 og 92 kommuner implementeret henteordninger for alle 10 affaldsfraktioner for hhv. haveboliger og etageboliger, jf. Tabel 1. Haveboliger omfatter parcel-, række-, kæde- og dobbelthuse. I alt mangler 6 kommuner at implementere enkelte affaldsfraktioner for have- og etageboliger. For 5 af disse kommuner er det forventet, at udrulningen er færdig i 2025 og for én enkelt kommune i 2026.

Moms på affaldsydelser

Landsskatteretten afgjorde i 2020, at kommunernes affaldsydelser til husholdninger ikke var momsplichtige. Skattestyrelsen præciserede med styresignalet d. 3. november 2023³ reglerne for, hvilke af kommunernes ydelser der skulle tillægges moms.

Det udvidede producentansvar for emballage

Det udvidede producentansvar for emballage betyder, at emballageproducenter fra 1. oktober 2025 skal afholde omkostningerne til indsamling, transport, behandling, administration samt oplysningstiltag af emballageaffald. Omkostningerne for håndtering af emballageaffald flyttes dermed fra husstandene til producenterne, hvilket alt andet lige forventes at medføre en nedsættelse af husholdningernes affaldsgebyrer.

Selskabsgørelse

I august 2022 blev der indgået politisk aftale om at selskabsgøre kommunernes levering af affaldsydelser⁴. Aftalen er endnu ikke implementeret. Nogle kommuner har allerede eller er i gang med at selskabsgøre, hvorimod nogle kommuner har haft selskabsgjort affaldshåndteringen førend aftalen blev indgået. Det er uvist om og i så fald i hvilket omfang en selskabsgørelse vil have betydning for udviklingen af affaldsgebyrerne.

¹ [Ensartethed, gennemsigtighed og omkostningsægthed i de kommunale affaldsgebyrer | Forsyningstilsynet](#)

² [Information om fornyet dispensationsmulighed | Miljøstyrelsen](#)

³ [Styresignal af 3. november 2023 | Skattestyrelsen](#)

⁴ [Aftale om selskabsgørelse af kommunernes levering af affaldsydelser af d. 30. august 2022](#)

Tabel 1 | Kommunernes udrulning af de 10 lovpligtige affaldsfraktioner

Haveboliger	Fraktion	2023	2024	2025 (forventet)
	Restaffald	98	98	98
	Glas	98	98	98
	Papir	98	98	98
	Pap	97	98	98
	Metal	98	98	98
	Plast	97	98	98
	Madaffald	94	98	98
	Farligt affald	88	96	97
	MDK	91	98	98
	Tekstiler	91	96	97
	Alle	81	95	97

Etageboliger	Fraktion	2023	2024	2025 (forventet)
	Restaffald	98	98	98
	Glas	98	98	98
	Papir	98	98	98
	Pap	98	98	98
	Metal	98	98	98
	Plast	97	96	98
	Madaffald	94	98	98
	Farligt affald	86	95	97
	MDK	91	96	98
	Tekstiler	90	96	97
	Alle	79	92	97

Kilde: Miljøstyrelsens kortlægning af kommunale affaldsordninger for husholdningsaffald

Note: Kortlægningen fra Miljøstyrelsen viser de kommuner, som har implementeret eller i 2025 har planlagt at implementere affaldsordninger for alle 10 fraktioner. En fraktion betegnes som udrullet, når der tilbydes en husstands-nær indsamling. En kommune kan være registreret på listen over kommuner, som er i mål med de 10 fraktioner, samtidig med at der er enkelte områder i kommunen, hvor ordningerne ikke er fuldt udrullet på kortlægningstidspunktet. Se Bilag 1.4 for metodeopgørelsen.

Økonomisk udvikling på det kommunale affaldsområde

Affaldsgebyrer for husholdninger

Det gennemsnitlige affaldsgebyr i 2025 var 4.036 kr. for en havebolig og 3.050 kr. for en etagebolig, jf. Tabel 2. Det gennemsnitlige gebyr for en havebolig steg fra 2019 til 2025 med 1.339 kr. (50 pct.) og 1.141 kr. (60 pct.) for en etagebolig. Efter 2023 har stigningen i gebyrerne været aftagende.

Tabel 2 | Gennemsnitsligt affaldsgebyr for en have- og etagebolig

Boligtype	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Havebolig	2.697 kr.	2.933 kr.	3.121 kr.	3.291 kr.	3.686 kr.	3.943 kr.	4.036
		+8,8%	+6,4%	+5,4%	+12,0%	+7,0%	+2,4%
Etagebolig	1.909 kr.	2.080 kr.	2.247 kr.	2.516 kr.	2.788 kr.	2.976 kr.	3.050
		+9,0%	+8,0%	+12,0%	+10,8%	+6,7%	+2,5%

Kilde: JHN Processor på baggrund af kommunernes offentliggjorte gebyrblade primo året.

Note: Gennemsnitgebyrerne består af et standardiseret renovationsgebyr (mad- og restaffald) og et grundgebyr, jf. Bilag 1.3. Gebyrerne er opgjort i løbende priser og vægtet ligeligt. Nogle kommuner indregner moms i gebyrerne, hvorimod andre ikke gør. JHN Processor har oplyst, at 56 pct. af kommunerne opkrævede gebyrer uden moms i 2025, mens 44 pct. opkrævede gebyrer med moms. Forsyningstilsynet er ikke bekendt med denne fordeling for tidligere år. Procenterne angiver stigningen i gebyret ift. det foregående år.

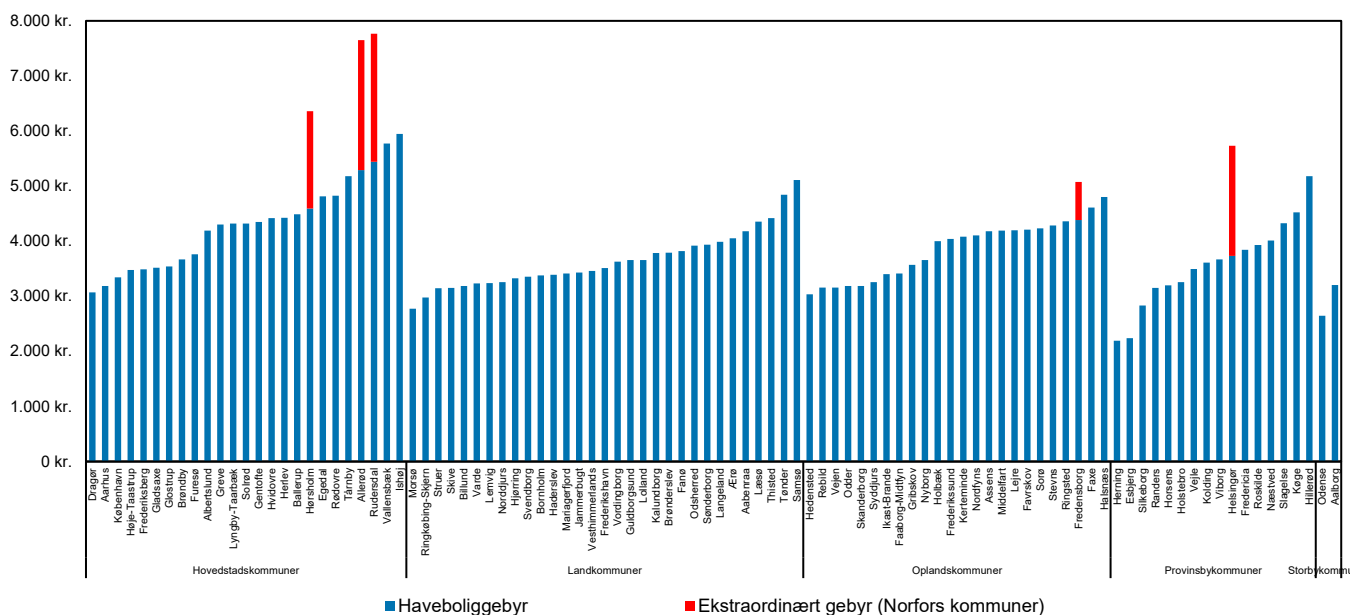
Implementeringen af den hustrandsnære kildesortering har påvirket udviklingen i gebyrerne. Særligt mellem 2021 og 2023, hvor implementeringen startede, har den bidraget til den tiltagende stigning i gebyrerne og omvendt i 2024 og 2025, hvor den stort set var afsluttet. Kommunespecifikke forhold, som service- og miljøtiltag, anvendt regnskabspraksis, herunder f.eks. hensættelser, afskrivninger og indregning af under- og overdækninger fra tidligere år, m.m., kan også have påvirket udviklingen i de gennemsnitlige affaldsgebyrer. Derudover kan Skattestyrelsens styresignal også have bidraget til den aftagende stigning i gebyrerne i 2024 og 2025, i det omfang styresignalet har ført til, at kommuner ikke lægger moms på deres affaldsgebyrer. Endelig er det muligt, at der i nogle kommuner er budgetteret med en modregning i husholdningsgebyrerne af de producentgebyrer, som første gang opkræves i 4. kvartal 2025. Det har dog ikke været muligt at undersøge ovenstående nærmere.

Der er stor variation i affaldsgebyrerne fra kommune til kommune. Opdeles kommunerne i kommune-grupper anvendt af Danmarks Statistik, fremgår det, at affaldsgebyrerne både varierer mellem kommune-grupperne og inden for de enkelte kommune-grupper, jf. Figur 1. Dette understøtter, at der er mange faktorer, som har betydning for udgifterne til affaldshåndtering, herunder f.eks. serviceniveau, udbudspraksis og antallet af genbrugspladser⁵. Også regnskabsreglerne kan bidrage til forskelle,

⁵ [Analyse af kommunal affaldshåndtering \(Deloitte\)](#)

f.eks. hvis nogle kommuner udgiftsfører større enkeltanskaffelser i anskaffelsesåret, mens andre afskriver sådanne over en årrække.

Figur 1 | Affaldsgebyrer for en havebolig i 2024

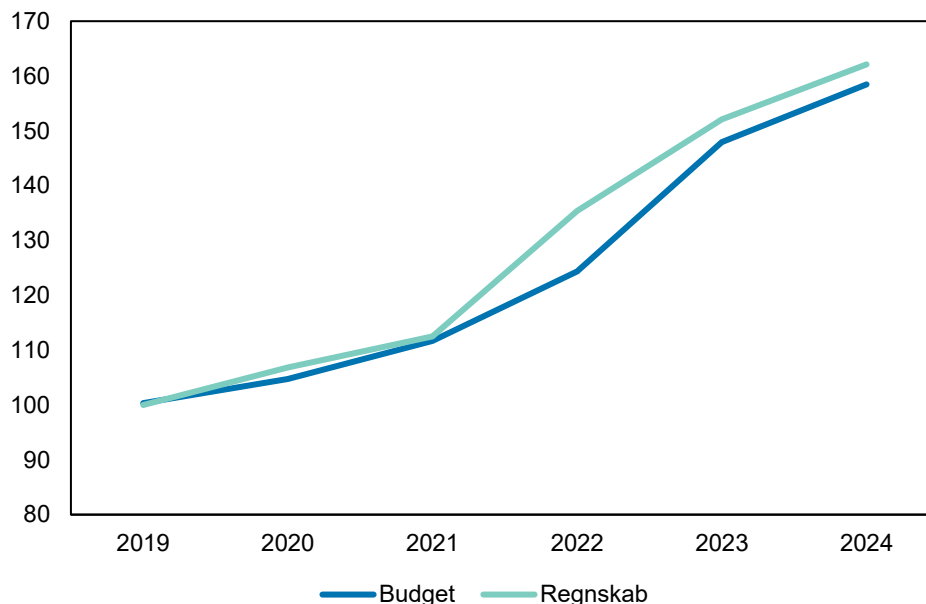
Kilde: "Udbud i affaldssektoren", Rambøll. Enkelte gebyrer er blevet opdateret af Forsyningstilsynet.

Note: Gebyret for en havebolig er beregnet ud fra metoden i Bilag 1.3. Der er ikke taget højde for, om kommunerne indregner moms i deres gebyrer eller ej. Det ekstraordinære gebyr vedrører alene kommuner, der er medejere af det fælleskommunale affaldsselskab Norfors, ifm. forcerede afskrivninger på den del af Usserødværket, der vedrører affaldsforbrændingen.

Udvikling i totale udgifter på affaldsområdet

Forsyningstilsynet har undersøgt udviklingen i kommunernes samlede budgetterede og regnskabsførte bruttoudgifter på affaldsområdet i det kommunale budget- og regnskabssystem for perioden 2019 til 2024. Udviklingen er opgjort som indekstal med indeks 2019 (regnskab). Det antages beregningsteknisk, at husholdningerne gennemsnitligt står for 80% af udgifterne til genbrugspladser baseret på dialog med Brancheforeningen Cirkulær.

Figur 2 | Udviklingen i kommunernes budgetterede og regnskabsførte bruttoudgifter i perioden 2019-2024 (indeks 2019).

Kilde: Danmarks Statistik, Tabel BUDK32 og REGK31

Note: Tallene er opgjort i løbende priser og derfor ikke korrigeret for inflation. Alle bruttoudgifter ekskl. øvrige ordninger og anlæg samt markedspriser er medtaget. Det antages, at husholdningerne står for 80% af udgifterne til genbrugspladser. Der er kun medtaget data for kommuner, der har indberettet både budget- og regnskabstal i hele perioden (62 kommuner). Budget- og regnskabskurven tager begge udgangspunkt i regnskabstallet for 2019. Overordnet er kommunernes indberetninger af regnskabstal på affaldsområdet kendetegnet ved en række mulige usikkerheder, jf. Bilag 1.2.

Fra 2019 til 2021 var både budget- og regnskabstal stigende, jf. Figur 2. Fra 2021 til 2023 steg udgifterne mere markant, hvilket er sammenfaldende med, at kommunerne i denne periode implementerede de 10 hustandsnære affaldsfraktioner. I 2024 ses en aftagende stigning i udgifterne. Hvis udviklingen i 2025 følger tendensen i affaldsgebyrerne, forventes der ligeledes en aftagende stigning i 2025, jf. Tabel 2.

Udgifter til affaldshåndtering pr. bolig

Forsyningstilsynet har undersøgt udviklingen i kommunernes regnskabsførte bruttoudgifter på affaldsområdet opgjort pr. bolig⁶ for perioden 2019 til 2024. Det skal her noteres, at de gennemsnitlige udgifter pr. bolig ikke er direkte sammenlignelige med de affaldsgebyrer, som de enkelte boliger betaler.

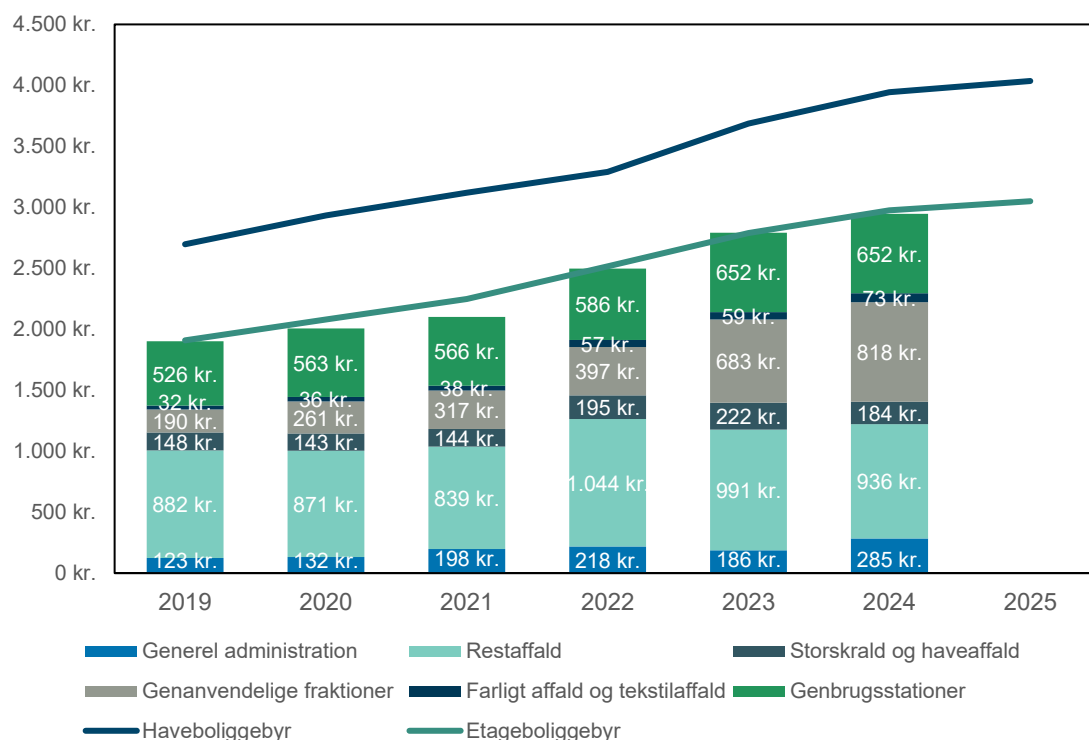
⁶ I rapporten fra sidste år blev det i samme analyse opgjort pr. husstand frem for pr. bolig. Ændringen skyldes, at en opgørelse baseret udelukkende på boliger med CPR-registrerede personer (husstand) fører til en overestimering af udgifter pr. bolig, særligt for kommuner med en høj fritidshusandel.

Alle boliger, der kategoriseres som beboede, betaler til den kommunale affaldshåndtering. De fleste boliger, som kategoriseres som ubeboede, som f.eks. fritidshuse eller decideret ubeboede huse, betaler dog også for affaldshåndtering. Det er op til den individuelle kommune, om der tilbydes en reduktion i gebyret for disse typer af boliger. Det skal her nævnes, at der -generelt også kan være forskel på, hvad en helårsbolig betaler i affaldsgebyr alt efter typen af bolig, f.eks. parcelhuse, lejligheder og fritidshuse, samt valg af tillægsydelser.

Det er i opgørelsen beregningsteknisk forudsat, at alle boliger i kommunerne, beboede såvel som ubeboede, betaler for affaldshåndtering. Der er ikke taget højde for, at det faktiske affaldsgebyr for en bolig ikke nødvendigvis svarer til standardgebyrerne for have- og etageboliger.

De gennemsnitlige gebyrer for have- og etageboliger steg betydeligt i perioden 2019 til 2024, jf. Tabel 2. Der er ligeledes sket en udvikling i, hvordan udgifterne fordeler sig mellem administration, restaffald, storskrald og haveaffald, de genanvendelige fraktioner, farligt affald og tekstil samt genbrugspladser, jf. Figur 3.

Figur 3 | Kommunernes samlede regnskabsførte bruttoudgifter pr. bolig fordelt på funktioner i kommunernes kontoplan fra 2019 til 2024

Kilde: Danmarks Statistik, Tabel REGK31 og BOL101, samt JHN Processor (have- og etageboliggebyr)

Note: Tallene er opgjort i løbende priser og derfor ikke korrigeret for inflation. Tallene er beregnet som forholdet mellem summen af bruttoudgifter på den pågældende funktion og antal husstande i de kommuner, som total set har indberettet et positivt tal. Det antages, at husholdningerne står for 80% af udgifterne til genbrugspladser. 6 kommuner har ikke konteret nogle udgifter under "Affaldshåndtering" i perioden. Overordnet er kommunernes indberetninger af regnskabstal på affaldsområdet kendetegnet ved en række usikkerheder, jf. Bilag 1.2

Den største stigning i bruttoudgifter pr. bolig ses for de genanvendelige fraktioner, som er steget fra at koste 190 kr. i 2019 til 818 kr. i 2024. Funktionen for de genanvendelige fraktioner har i kontoplanen undergået flere ændringer i den anskuede periode (Tabel 3), hvilket har haft betydning for udviklingen. I 2020 blev fraktionerne metal og plast tilføjet, og madaffald og mad- og drikkekartoner blev tilføjet i 2023. Madaffald blev tidligere betegnet som organisk affald og blev opgjort sammen med restaffald. Stigningen for de genanvendelige fraktioner var særlig markant fra 2022 til 2023, hvor udgifterne steg med 72 pct., hvilket er sammenfaldende med, at mange kommuner i denne periode implementerede mange af de nye husstandsnære affaldsfraktioner.

Udgifterne til restaffald pr. bolig har ligget forholdsvis stabilt i perioden. Udgifterne toppede i 2022, hvorefter der ses et mindre fald i 2023 og 2024. Madaffald har fra og med 2023 skullet konteres med de genanvendelige fraktioner, hvor det førhen blev konteret med restaffald. Dette, samt at mere affald som følge af kildesorteringen udsorteres fra restaffald, har sandsynligvis medvirket til det observerede fald for restaffald i 2023 og 2024.

Kommunernes budget- og regnskabstal synes præget af en række usikkerheder. Bl.a. er det ikke alle kommuner, som systematisk og konsekvent konterer ifølge kontoplanens opbygning, og der kan være store udsving i tallene fra år til år (Bilag 1.2). Som en konsekvens af dette er analyserne i nærværende rapport, som anvender budget- og/eller regnskabsdata, udarbejdet på et usikkert datagrundlag, og opgørelserne skal derfor fortolkes med forbehold for disse usikkerheder.

Bilag 1 Metodebeskrivelse

Forsyningstilsynet har indhentet data fra forskellige kilder til udarbejdelsen af denne rapport, jf. Boks 2.

Boks 2 Datakilder

Forsyningstilsynet har anvendt følgende datakilder til udarbejdelsen af nærværende rapport:

1. **Danmarks statistik:** Oplysninger om kommunernes budgetter og regnskaber vedr. konti 1.38.60-65 for perioden 2019 til 2025 samt en opgørelse over boligforhold for perioden 2019 til 2025 via Danmarks Statistik.
2. **JHN Processor:** JHN Processor har udarbejdet et samlet gennemsnitsgebyr for have- og etageboliger for 2024 og 2025 for landets 98 kommuner.
3. **Miljøstyrelsen:** Miljøstyrelsens kortlægning af, hvor langt kommunerne er med udrulningen af de 10 lovpligtige, hustandsnære affaldsfraktioner.
4. **Forsyningstilsynet:** Der er anvendt data om haveboliggebyrer, som blev indsamlet ifm. udarbejdelsen af rapporten "Analyse af udbud i affaldssektoren", som Rambøll i 2024/25 udarbejdede for Forsyningstilsynet.
5. **Økonomistyrelsen:** Fastprisberegner

1.1 Kommunernes kontoplan

Tabel 3 | Det kommunale budget- og regnskabssystems kontoplan på affaldsområdet

Funktion	Titel	Bemærkninger
1.38.60	Generel administration vedr. kun husholdninger	
1.38.61	Ordninger for restaffald	Ændret fra "Dagrenovation og dagrenovationslignende affald" herunder organisk affald"
1.38.62	Ordninger for storskrald og haveaffald	
1.38.63	Ordninger for mad-, papir-, pap-, glas-, metal-, plast- og mad- & drikkekartonaffald	Metal og plast blev tilføjet*. Madaffald og mad- og drikkekartoner blev tilføjet"
1.38.64	Ordninger for farligt affald og tekstilaffald	Tekstilaffald blev tilføjet"
1.38.65	Genbrugspladser	Kan både være husholdninger og erhverv
1.38.66	Øvrige ordninger og anlæg	Både husholdninger og erhverv
1.38.67	Markedspriser	Funktion oprettet". Kun erhverv

Kilde: Sundheds- og Indenrigsministeriet ([Den autoriserede kontoplan](#))

Note: *Ændringerne trådte i kraft med virkning fra regnskabsåret 2020. **Ændringerne trådte i kraft med virkning fra regnskabsåret 2023. Funktion 1.38.63 refereres som "De genanvendelige fraktioner" i nærværende rapport.

1.2 Kommunale budget- og regnskabstal

Kommunernes budget- og regnskabstal samt oplysninger om boligtyper er indhentet fra Danmarks Statistik og danner grundlaget for de udarbejdede analyser i denne rapport.

Budget- og regnskabstal

Forsyningstilsynet har indhentet data om bruttoudgifter, herunder både drifts- og anlægsudgifter, opgjort i løbende priser for perioden 2019 til 2024 fra tabellerne BUDK32 (budget) og REGK31 (regnskab).

Forsyningstilsynet er opmærksom på, at der er flere problematikker forbundet med disse data, herunder:

- **Forskellig konteringspraksis:** Manglen på klare konteringsregler på affaldsområdet gør det svært at gennemskue, hvilke udgifter kommunerne konterer under hver enkelt konto, herunder bl.a. hvordan over-/underdækninger afvikles og afskrivninger indregnes. Det besværliggør en egentlig sammenligning af kommunernes udgifter til affaldshåndtering, da de samme udgifter kan ligge på forskellige konti, både på tværs af kommuner samt på tværs af år.
- **Negative konteringer:** I nogle kommuner angives der negative udgifter. Ifølge rapporten "Analyse af kommunal affaldshåndtering"⁷ kan det bl.a. skyldes interne overførsler mellem funktioner.

⁷ [Analyse af kommunal affaldshåndtering, Deloitte](#)

- **Delvise konteringer:** I nogle kommuner konteres der delvist udgifter på nogle af funktionerne i kontoplanen. Udgifterne kan derved synes markant mindre, end de rent faktisk er.
- **Manglende konteringer:** Nogle kommuner konterer ikke udgifter i kontoplanen.
- **Selskabsgørelse:** I kommuner, hvor driftsopgaven i form af affaldsindsamlingen varetages af et kommunalt selskab, har kommunerne ikke nødvendigvis konteret selskabets indtægter og udgifter i kontoplanen. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har præciseret, at i tilfældet hvor affaldsindsamlingen er selskabsgjort, så skal selskabets udgifter og indtægter konteres på funktionerne i Tabel 3 under driftsgruppering 010 med virkningskraft fra og med regnskabet for 2024⁸.

Boligforhold

Opgørelsen af boliger efter type i alle kommuner i perioden 2019 til 2024 er hentet fra tabellen BOL101. Beboertype inddeles i beboede og ubeboede boliger samt ubeboede fritidshuse. Da data for 2021 og 2022 ikke er tilgængelige er disse blevet interpoleret ift. 2020 og 2023.

1.3 Gennemsnitligt gebyr for have- og etagebolig

JHN Processor har udarbejdet et gennemsnitsgebyr for landets 98 kommuner for en havebolig og en etagebolig for 2024 og 2025 efter forespørgsel fra Forsyningstilsynet. JHN Processor indhenter data fra kommunernes offentliggjorte gebyrblade og tager udgangspunkt i de gældende gebyrer for starten af året. Ifølge JHN Processor kan der være fejl og unøjagtigheder i kommunernes gebyrblade.

JHN Processor har grundet variationen i kommunernes gebyrer og service foretaget en række metodiske valg med henblik på at standardisere rest- og madaffaldsgebyret. Her er der anvendt en standardiseret tømningfrekvens og beholderstørrelse for hhv. haveboliger og etageboliger. Der er ikke foretaget en standardisering af kommunernes såkaldte grundgebyr, der omfatter de resterende ordninger. Dette skyldes, at grundgebyret omfatter flere ordninger, som f.eks. genbrugspladser, og derfor ikke kan opgøres som et standardiseret gebyr på baggrund af tømningfrekvenser og beholderstørrelser.

Haveboliger

Sammenstillingen af rest- og madaffaldsgebyrerne tager udgangspunkt i nogle forudsatte standarder for tømningfrekvens og beholderstørrelse. JHN Processor har konkretvalgt gebyret for en 14-dages tømning af en todelt 240 liters beholder til mad- og restaffald. For de kommuner, som ikke tilbyder denne specifikke løsning, er der i stedet valgt gebyret for den løsning, hvor beholdervolumen og tømningfrekvensen er tæt på en 240 liters beholder med 14-dages tømning for dermed at gøre sammenstillingen så ensartet som muligt. Hvis en kommune ikke har en sammenlignelig henteordning for madaffald, tages der udgangspunkt i prisen for en 240 liters beholder til restaffald med 14-dages tømning. Er der ugetømning i en kommune, er der valgt en mindre beholder, så den tømte volumen samlet set sammenstilles med de kommuner, som benytter en 240 liters beholder med 14-dages tømning.

⁸ [Orienteringsskrivelse nr. 64, Indenrigs- og Sundhedsministeriet](#)

Ud over beholderstørrelse og tømningfrekvens kan kommunerne også have forskellige grader af serviceniveau i forhold til afhentningssted, hvor nogle kommuner tilbyder afhentning ved skel, mens andre henter ved standplads. I gebyrsammenstillingen tages der ikke højde for denne difference i kommunernes serviceniveau, da det ikke ville være muligt at foretage en standardisering af dette forhold. For nogle kommuner indeholder affaldsgebyrerne derfor omkostninger forbundet med afhentning ved skel, mens det for andre er afhentning ved standplads.

Etageboliger

Det typiske affaldsgebyr for en etagebolig er sværere at fastsætte end gebyret for en havebolig ifølge JHN Processor. Det skyldes, at der er relativt store forskelle på mulighederne for valg af beholder og tømningfrekvens både kommunerne imellem, men også internt i en kommune. Nogle kommuner tilbyder etageejendomme store beholdere på f.eks. 660 liter, hvorimod andre anvender nedgravede løsninger. Andre igen har de samme beholdere, som står ved haveboliger eller en kombination heraf, hvilket bl.a. afhænger af antallet af husstande i de enkelte etageejendomme.

I forsøget på at sammenstille gebyrerne har JHN Processor taget udgangspunkt i nogle fastsatte kriterier. Der tages udgangspunkt i store beholdere på hjul med en tømningsevnen på 78 liter restaffald og 13 liter madaffald pr. uge for en etagebolig. Det er i alt 91 liter pr. uge. Dette tal er ifølge JHN Processor baseret på erfaringstal fra kommuner og JHN Processors faglige vurdering. Hvis der kun indsamles restaffald i en lignende beholder (og ikke madaffald) tages der udgangspunkt i tømningen af 91 liter restaffald pr. uge for en etagebolig. Til udregningen af dagrenovationsgebyret pr. etagebolig er der som udgangspunkt valgt en 660 liters beholder til restaffald med ugetømning samt en 400 liters beholder til madaffald med ugetømning. Nogle kommuner oplyser et fast gebyr for en etagebolig eller det hyppigste gebyr for en etagebolig, og her er disse gebyrer anvendt.

Grundgebyr

Foruden gebyret for mad- og restaffald har mange kommuner et fast gebyr for andre ordninger, som kan være opdelt i omkostninger til administration, genbrugspladser, genanvendelige fraktioner, miljøstationer, farligt affald, haveaffald, storskrald, tillægsgebyr for ekstra service m.m. I kortlægningen er frivillige ordninger ikke medtaget. Det vil sige, at sammenstillingen kun inkluderer de gebyrer, som husstanden skal betale, uanset om ordningen benyttes af husstanden. For etageboliger er der i gebyret for genanvendelige fraktioner taget udgangspunkt i prisen, som en havebolig skal betale for genanvendelige fraktioner, hvis gebyret ikke enten er et fast gebyr pr. husstand eller et gebyr, hvor den tilhørende beholdervolumen svarer til udgangspunktet for en havebolig.

Yderligere metodiske valg

I affaldsgebyrerne er der nogle kommuner, der i gebyrbladet opkræver moms frit, mens andre kommuner har afventet et styringsdokument fra Skattestyrelsen og opkræver inklusiv moms. Skattestyrelsen offentliggjorde et styresignal d. 3. november 2023. [Styresignalet kan tilgås på Skattestyrelsens hjemmeside](#).

1.4 Miljøstyrelsens kortlægning af udrulningen af de 10 affaldsfraktioner

Forsyningsstilsynet anvender data fra Miljøstyrelsens kortlægning af, hvor langt kommunerne er med udrulningen af de 10 husstandsneære affaldsfraktioner. Kortlægningen af kommunale ordninger for 2024 og de forventede for 2025/2026 kan tilgås på [Miljøstyrelsens hjemmeside](#). Der kan være forskel på, hvornår en ordning er talt med som værende implementeret husstandsneært.

Det skal bemærkes, at status på udrulningen i Forsyningstilsynets rapport "Udbud i Affaldssektoren" samt sidste års monitoreringsrapport afviger fra Miljøstyrelsens seneste kortlægning for 2024/2025 grundet en ændret opgørelsesmetode.

1.5 Økonomistyrelsens fastprisberegner

Forsyningstilsynet har beregnet udviklingen i pris- og lønstigningen til ca. 17 pct. fra 2019 til 2025, jf. Tabel 4.

Tabel 4 | Årlig pris- og lønstigning i pct.

2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ændring fra 2019 til 2025
1,1	1,2	4,3	2,5	4,0	2,8	17

Kilde: Forsyningstilsynets egne beregninger. Data er fra Økonomistyrelsens fastprisberegner, som kan tilgås på Økonomistyrelsens hjemmeside.

Note: 2019 er basisåret, hvorved tallet fremgår som 0. Ændringen fra 2019 til 2025 er udregnet som produktet af udviklingen i perioden 2019 til 2025: $1,011 * 1,012 * 1,043 * 1,025 * 1,040 * 1,028 = 1,169$ hvilket svarer til en stigning på 17 pct. Stigningen er indekseret for det forhenværende år.

Der tages forbehold for, at Forsyningstilsynet ikke har analyseret, i hvilken grad den generelle pris- og lønstigning i Økonomistyrelsens fastprisberegner afspejler udviklingen i de generelle priser og lønninger på affaldsområdet.